

# از رهشای اخلاقی در کتب خمین امام شیعه

## رفق

۱- من اعطى الخلق والرفق فقد اعطى الخير كله والراحة وحسن حاله فى دنيا و آخرته ومن حرم الرفق والخلق كان ذلك له سبيلاً الى كل شر وبلىة الأيمن عصمه الله تعالى.

حلیة الاولیاء (ابى نعیم اصفهانی) به نقل اعیان الشیعة  
جزء رابع از قسم ثانی بحارج ۱۷۶، ۷۰، سفینه البحارج ۱/ ۵۳۲

عن ابى جعفر (ع)، قال: قال رسول الله (ص): ان هذا الدين متين فأوغلوا فيه برفق ولا تكثرهوا عبادة الله الى عبادة الله...

کافی ج ۸۶/۲ باب «الاقتصاد فى العبادة» بحارج ۲۱۱/۶۸

۱- به آن کس که اخلاق نیکو و رفق (و مدارا) اعطاء شده باشد، در حقیقت همه خیرها و آسایش و حسن حال دنیا و آخرت نصیب او شده و کسی که از مدارا کردن و خلق نیکو محروم است همین کافی است که او را به سوی هر شر و بلائی برساند مگر اینکه خداوند متعال او را حفظ کند.

۲- اسلام دینی متقن و استوار است، با مدارا کردن با مردم آنها را به سوی اسلام فراخوانید و عبادت خدا را بر بندگانش تحمیل نکنید...

بیتکامل اخلاقی

شای اخلاقی

پنجمین امام شیعه

۳- من قسم له الرفق قسم له الايمان.

وسائل الشیعه ج ۱۱ (ابواب جهاد النفس) ص ۲۱۳، وافی ج ۱ (ابواب جنود الايمان)  
سفینه البحار ج ۱/۵۳۲، بحار ج ۷۵ ص ۵۷ به نقل از میزان الحکمة ج ۱۵۹/۴ و بحار ج ۷۲/۵۶

۴- ان لكل شیء قفلا، وقفل الايمان الرفق.

کافی ج ۱۱۸/۲، بحار ج ۱۵/۷۵ و ج ۵۵/۷۲، وسائل ج ۱۱ (ابواب جهاد النفس) ص ۲۱۳،  
سفینه البحار ج ۱/۵۳۲ مشکوة الانوار/۱۷۹

۵- ان الله رفیق بحب الرفق و يعطى على الرفق ما لا يعطى على العنف.

وافی ج ۱ (ابواب جنود الايمان)، وسائل ج ۱۱ (ابواب جهاد النفس) ص ۲۱۳، بحار ج ۷۲/۶۰

۶- ان الرفق لم يوضع على شیء الاذاته ولا نزع من شیء الا شانه.

وافی - ابواب جنود الايمان ص ۶۸- اصول کافی ج ۲- باب الرفق- ص ۱۱۹، بحار ج ۷۲/۶۰

۷- قال (ع) قال رسول الله (ص): لو كان الرفق خلقا لیرى، ما كان مما خلق الله

عز وجل شیء، احسن منه.

بحار ج ۷۲/۶۲، اصول کافی ج ۲- باب الرفق- ص ۱۲۰/۱۳،

المحجبة البيضاء ج ۱۸۷/۳ از مشکاة الانوار/۲۲۴ (با اختلاف اندک)



۳- کسی که مدارا کردن و نرمش نصیبش شده، ایمان نصیبش گردیده است.

۴- هر چیزی را حافظ و نگهداری است و نگهداران ایمان مدارا و نرمش است.

۵- خداوند متعال رفیق و مدارا کن است و رفق و مدارا کردن را دوست دارد و

آنچه را که به خاطر مدارا کردن عطا می کند در صورت خشونت و عتف نمی بخشد.

۶- رفق و نرمش با هر چه همراه گردد آن را زینت می بخشد و از هر چیزی که

جدا گردد موجب زشتی آن می شود (ناگفته نماند که حدیث ۴ و ۵ را مرحوم نراقی

در «جامع السعادات ج ص ۳۰۳» از پیامبر (ص) نقل کرده است.)

۷- اگر رفق، مخلوقی بود که دیده می شد، در میان مخلوقات الهی موجودی

زیباتر و بهتر از رفق و رفاقت دیده نمی شد.

۸- عن احدهما عليهما السلام قال: ان الله رفيق يحب الرفق ومن رفق به رفق به  
تسليل اضغانكم ومضادة قلوبكم...

بخارج ج ۶۳/۷۲، اصول کافی ج ۲-

- باب الرفق - ۱۲۰/ح ۱۴، میزان الحکمة ج ۴/۱۵۸ ح ۱۳۷ به نقل از کافی ج ۲/۱۲۰

## مدارا

۱- قال (ع): في التوراة مكتوب- فيما ناجى الله عزوجل به موسى بن عمران  
(ع): يا موسى اكنتم مكتوم سري في سريرتك واظهر في علانيتك المدارة عنى  
لعدوى وعدوك من خلقى، ولا تستسب عندهم باظهار مكتوم سري، فتشرك عدوك  
وعدوى في سبى.

اصول کافی ج ۲- باب المدارة- ۱۱۷/ح ۳، جامع السعادات ج ۱/۳۰۵، بخارج ج ۴۳۸/۷۲

۲- جاء جبرئيل الى النبی (ص) فقال: يا محمد ربك يقرئك السلام و يقول  
لك: دارخلقى

وسائل ج ۸- كتاب الحج، ابواب احكام العشرة باب ۱۲۱، ح ۵۴۰/۳

۸- از امام باقر یا امام صادق علیهما السلام روایت شده که فرمود: خدا رفيق و  
مداراگر است و ملایمت و رفق را دوست دارد و مقتضای رفاقت خدا بیرون بردن  
کینه و دشمنی ها از قلب شمامست.

۱- در تورات نوشته است، از جمله مطالبی که خداوند به موسی (ع) بلاواسطه  
وحی کرد این بود که: ای موسی! راز مکتوم مرا در باطن خود پوشیده دار و آشکارا،  
مدارای مرا با دشمنم و دشمن خود ابراز کن و با اظهار راز مکتومم، سبب دشنام دادن  
آنان به من مشوتا در دشنام دادن به من، شریک خصم خود و من نگردی.

۲- جبرئیل خدمت پیامبر (ص) آمد و عرض کرد: ای محمّد پروردگارت تورا  
سلام می رساند و می گوید: با بندگان من مدارا کن.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْكَ

تَسْبِيحُ مُحَمَّدٍ